

og den hvorfra man burde gaae ud: at Værdien paa en saadan Eiendom bliver at ubfinde, efter hvad den er værd, som en, Fæstelo-vgivningen undergIVEN, Eiendom. Jeg har hidtil ikke troet, at der kunde være nogen Tvivl om, at den ærede Justitsminister ansaae en saadan Taxationsmaade for den rette, og de forskjellige Yttringer, som den ærede Minister fremsatte ved Sagens 1ste Behandling, idet han oplyste om de Skrifter, der fra hans Side vare gjorte med Hensyn til de forskellige Stiftelser, bragte mig heller ikke til at tvivle. Imidlertid har jeg i disse Dage seet en Skrivelse, som den ærede Justitsminister har udsendt, og som indeholder Betingelser, navnlig for Overdragelse af Fæstegodsset paa Hansked Hospital, hvori der bestemmes, at Kjøbesummen skal fastsættes efter Eiendommenes nuværende Værdi i Handel og Wandel, betragtet som fri Eiendom, og det uagtet det omhandlede Bøndergods, som sagt, er Fæstegods.

Derksom det er den ærede Ministers Mening, at saadanne Kjøb kun kunne komme i Stand paa den Maade, at Prisen fastsættes efter, hvad Fæstestederne ere værd i Handel og Wandel, betragtede som fri Eiendom, saa kan jeg meget vel forklare mig den Modstand, som er gjort mod nærværende Lovforslag fra Ministeriets Side, og saa forklarer det ogsaa den Stilling som Regjeringen agter at indtage til det nærværende Spørgsmaal i det Hele taget; saa vil Meget blive os klart, der hidtil har været os uklart. Jeg vilde derfor meget ønske, om den ærede Justitsminister vilde udtale sig om, hvorvidt Fæstesteder, tilhørende det Offentlige, skulde ved Afhændelsen betales efter deres Værdi i Handel og Wandel som fri Eiendom.

Justitsministeren: Den ærede sidste Læser ansøgte Yttringer i en Skrivelse, som er afgiven af Justitsministeriet til Bestyrelsen af Hansked Hospital, men han undlod at meddele en Yttring, som ogsaa findes i samme Skrivelse, og som gaaer ud paa at indrømme de nærværende Fæstere et Afslag i Kjøbesummen i Forhold til den Tid, som er tilbage af deres Fæstetid. Med en saadan Modification

troer jeg ikke, at der kan være Noget at udsætte paa den Udtalelse af Ministeriet, at Gaardene skulle vurderes efter den Præis, de have i Handel og Wandel som fri Eiendom.

J. A. Hansen: Ja, jeg kan dog ikke erkende, at det er det Samme som den Bestemmelse, der findes i § 2 af det foreliggende Forslag, at der ydes et Afslag paa Grund af Fæsternes tilbagestaaende Fæstetid; det er et Afslag, som jeg formener maatte ydes i Forhold til den Værdi, Gaarden har som Fæstegaard. Det er en Fæstegaard, og som saadan er det, at Fæstere vil kjøbe den; at han allerede er Bruger af den paa Livstid, det er et Moment, som ved Siden af de øvrige Momenter maa komme i Betragtning, men det kan aldrig retfærdigt komme til at stilles over for det Moment, at Gaarden er Fæstegaard og ikke fri Eiendoms-gaard; det er to aldeles forskellige Spørgsmaal, hvoraf det ene ikke kan træde istedetfor det andet.

Tscherning: Jeg er ganske af samme Mening, som den ærede sidste Læser. Fæstegaardene ved de Staten underlagte Godser kunne aldrig, billigviis og retviis træde frem som fri Eiendom til Salg i Handel og Wandel; thi Staten kan ikke være bekjendt at give Exemplet til at lade den fæsteleilige Gaard, hvor der er Børn, og stikkelige Børn, tilstede, sættes til Auction og bortsalges ligesom disse Børns Næse; det vilde være det fletteste Exempel med Hensyn til Fæstevæsenet, som der kunde gives fra Statens Side, og det vilde være i fuldkommen Strid med den ofte omtalte Forordning af 13de Maj 1769. Jeg veed meget godt, at der er givet Tilladelse til at sælge og Opfordring dertil, hvorhos man bestandig siger: Naar en Gaard er fæsteleilig, saa har Eieren fuld Ret over den til at sælge, men det er en Indrømmelse, som er givet, og som Regjeringen ikke kan misbruge. Det, som her gives som Medsættelsesværdien, er aldeles ingen Gave, det er det, som er erhvervet ganske simpelt ved Fæstebrevet, der er slet Intet skænket deri. Det, der kan siges at skænkes ved, at man overlader Gaarden til Eiendom istedetfor til Fæste, det er den frie